

A kassai honvédszobor története

2020 februárjában elkészült a százegy évvel ezelőtt ledöntött kassai honvédszobor kicsinyített változata. Az alkotás Tasnádi Szandra szobrászművész keze munkáját dicséri, akinek az a célja, hogy minél több helyre eljusson, és minél többen megismerjék a hányatott sorsú emlékmű történetét.

A kassai honvédszobor egykor a város főutcáján, a Szent Mihály-kápolna déli oldalánál állt. Az emlékművet a 9. honvédszázalaj „vörössipkás” honvédjeinek a tiszteletére állították közadakozásból. A közvetlen gyűjtés mellett számos jótékonyági célú rendezvény bevételét ajánlották fel, de a szükséges összeg nem gyűlt össze, így Andrassy Dénes adománya révén vált lehetővé a szobor felállítása. Horvay János és Szamovolszky Ödön alkotásának, az egymás mellett álló, kezét fogó kuruc vitézt és az 1848-as honvédet ábrázoló, a két szabadságharcot párhuzamba állító bronzszobornak a felavatására 1906. szeptember 9-én került sor.

1918 decemberében a cseh legionáriusok bevonulásával kezdetét vette az atrocitásokkal kísért, húsz évig tartó első csehszlovák uralom Kassán. A következő év március 15-én a honvédemlékműnél tartott megemlékezés a megszállás elleni tiltakozássá vált. Megtorlásként a magyar nyelvű cégtáblákat letördelték, a hatóság tűzparancsot adott ki az éjszakai kijárási tilalom megszegői ellen, majd 1919. március 17-én hajnalban ledöntötték a honvédszobrot. A ledöntött emlékmű körül másnap reggel spontán tüntetés alakult ki, a város polgárai nagy tömegben tiltakoztak, miközben elénekelték a Himnuszt és a Kossuth-nótát. A kivezényelt katonák először a levegőbe tüzeltek, majd egyikük a tömegbe lőtt, két embert, egy 37 éves nőt és egy 13 éves kislányt megölve. Később a megcsonkított szobor torzója a kassai Városi Múzeumba került, majd 1935-ben darabokra törték és beolvasztották.

A talapzatot a második világháború után szétverték, darabjait különböző épületek alapjába építették be, egy darabját pedig a Hernád partján ásták el. Ezt 1994-ben Halász György helytörténész kiásta lánya és Lukács József társaságában, de a kőtömb akkor még a helyén maradt. 2019 áprilisában került ismét napvilágra, amikor Orosz Örs és a Gombaszögi Nyári Tábor szervezőiből álló csapata megtalálta és kiemelte. A mintegy fél tonna súlyú kőtömb ezt követően a Magyar Jelenlét Házában kapott helyet, ahol nem sokkal később kiállításon mutatták be a szobor történetét.

Tasnádi Szandra budapesti származású, jelenleg Kassán élő szobrászművész úgy gondolta, hogy érdemes lenne újból elkészíteni a szobrot. Neve onnan lehet ismerős, hogy ő az alkotója a világ első Bud Spencer-emlékművének, amely a budapesti Corvin sétányon áll. A Felvidékre a Petőfi Sándor Program révén érkezett, amelynek a keretében a debreceni közszéhi hivatalnál és Kassán, a Rovásnál tevékenykedik, és Gergely Papp Adrianna a mentora.

Forrás: *Magyar7 c. hetilap 2020/6. száma*